

TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMA

Oulaisten kaupunki

2021 - 2025

Johdanto

Työsuojelu on lakisääteistä toimintaa, jolla tarkoitetaan terveyden ja turvallisuuden suojelua. Työsuojelun tarkoituksena on tukea henkilöstön työkykyä, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä poistaa työoloista tai työn tekemisestä johtuvia haittoja. Työsuojelu on työnantajan ja työntekijän yhteistoimintaa.

Yhteistoiminnan tavoitteena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta ja tehdä mahdolliseksi työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan turvallisuutta ja terveellisyttä koskevien asioiden käsittelyyn.

1 Työsuojelun periaate ja tavoite

Työsuojelu on työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa, jolla huolehditaan siitä, että työpaikalla on turvallista ja terveellistä tehdä työtä.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöt - työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutetut ja varavaltuutetut - osallistuvat asiantuntijoina työpaikkansa työturvallisuusasioiden käsittelyyn.

Työnantaja ja työnantajan edustajina toimivat esihenkilöt ovat juridisesti vastuussa työturvallisuudesta.

Työturvallisuuden tavoitteena on nolla tapahtumaa mm. tapaturmissa, työpaikkakiusaamisessa, epäasiallisessa käytöksessä, väkivaltatapauksissa sekä päihtyneenä työpaikalla olemisesta.

2 Työsuojeluorganisaatio (Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio)

2.1 Työsuojelupäällikkö

Työnantaja on vastuussa työsuojelupäällikön pätevydestä, toiminnasta ja perehdyttämisestä tehtäväänsä. Työsuojelupäällikkö huolehtii työsuojelun yhteistoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä työpaikalla.

Työsuojelupäällikön tehtävänä on avustaa työnantajaa ja esimiehiä tehtävissä, jotka liittyvät työsuojelun asiantuntemuksen hankintaan sekä yhteistyöhön työntekijöiden, työterveyshuollon ja työsuojeluviranomaisten kanssa. Työnantaja huolehtii siitä, että työsuojelupäällikölle on järjestetty riittävät toimintaedellytykset tehtävien hoitamista varten. Työsuojelupäällikön tulee olla työpaikan ja työn luonne sekä työpaikan laajuus huomioon ottaen riittävän pätevä. Työsuojelupäällikkö perehtyy työpaikan olosuhteisiin ja työsuojelusäännöksiin sekä osallistuu työsuojelutarkastuksiin. Hän huolehtii siitä, että työpaikalla on järjestetty työsuojelun yhteistoiminta ja osallistuu työsuojelutoimikunnan kokouksiin.

2.2 Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojeluvaltuutettu edustaa työpaikan työntekijöitä käsiteltäessä ”Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta” 26 §:ssä tarkoitettuja asioita yhteistoiminnassa työnantajan kanssa ja suhteessa työsuojeluviranomaisiin. Tämän lisäksi työsuojeluvaltuutetun tehtävänä on omaaloitteisesti perehtyä työpaikkansa työympäristöön ja työyhteisön tilaan liittyviin työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttaviin asioihin sekä työsuojelusäännöksiin. Samoin hänen tulee osallistua työsuojelua koskeviin tarkastuksiin ja asiantuntijan tutkimuksiin, jos tämä tai työsuojeluviranomainen katsoo tutkimukseen osallistumisen tarpeelliseksi. Työsuojeluvaltuutetun tulee myös osaltaan kiinnittää edustamiensa työntekijöiden huomiota työn turvallisuutta ja terveellisyyttä edistäviin seikkoihin.

Työntekijät valitsevat keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun ja kaksi varavaltuutettua. Nämä valtuutetut edustavat työntekijöitä yhteistoiminnassa työnantajan kanssa. Työpaikan toimihenkilöasemassa olevilla työntekijöillä on oikeus valita keskuudestaan heitä edustava työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua. Varavaltuutettu hoitaa työsuojeluvaltuutetun tehtäviä silloin, kun työsuojeluvaltuutettu on estynyt. Valtuutetun este voi olla pysyvä tai tilapäinen.

2.3 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunnan jäsenmäärä on neljä, kahdeksan tai kaksitoista. Jäsenistä neljännes edustaa työnantajaa, puolet sitä työntekijä- ja toimihenkilöasemassa olevien ryhmää, joka on suurempi ja neljännes sitä ryhmää, joka on näistä pienempi. Työnantaja nimeää edustajansa työsuojelutoimikuntaan. Työntekijöiden edustajana työsuojeluvaltuutettu on itseoikeutettu toimikunnan jäsen, muut työntekijöiden edustajat valitaan työsuojeluvaltuutetun valinnan yhteydessä.

Työsuojelutoimikunnan keskeisiä tehtäviä on tehdä työturvallisuutta ja työterveyttä sekä työkykyä koskevia kehittämisehdotuksia työnantajalle, seurata työsuojelun toimintaohjelman ja työterveyshuollon toteutumista ja tehdä niistä kehittämisehdotuksia. Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on myös tehdä esityksiä työsuojelukoulutuksen, työnopastuksen ja perehdyttämisen järjestämiseksi sekä työolojen ja työkykyä ylläpitävän toiminnan kehittämiseksi.

2.4 Oulaisten kaupungin työsuojeluorganisaatio

Työsuojelupäällikkö

Suvi Koskenlaine

Työpaikka: Yleishallinto, puhelin 044 4793201
Sähköposti: suvi.koskenlaine@oulainen.fi

Työsuojeluvaltuutettu

Markku Leppäjärvi

Työpaikka: Lukio, puhelin 044 4793340
Sähköposti: markku.leppajarvi@oulainen.fi
Vastuualue: **Sivistyspalvelut** (koulut, varhaiskasvatus, siv. hallinto, kirjasto)

Varavaltuutetut

Anne Hanhikorpi

Työpaikka: Metsolan päiväkot, puhelin 044 4793615
Sähköposti: anne.hanhikorpi@oulainen.fi

Katja Leskelä

Työpaikka: Juho Oksan koulu, puhelin 044 4793303
Sähköposti: katja.leskela@oulainen.fi

Työsuojeluvaltuutettu

Aki Putila

Työpaikka: Tekninen keskus, puhelin 044 4793505
Sähköposti: aki.putila@oulainen.fi
Vastuualue: **Yleishallinto, tekniset palvelut, hyvinvointipalvelut** (hallinnot, varasto, kiinteistöhoito, nuoriso-, liikunta- ja vapaa-aika, urheilukenttä)

Varavaltuutetut

Esa Ruokokoski

Työpaikka: Jäteveden puhdistamo, puhelin 044 4793513

Sähköposti: esa.ruokokoski@oulainen.fi

3 Sisäilmatyöryhmä

Oulaisten kaupunki / työsuojelutoimikunta on vuonna 2004 laatinut toimintaohjeet työpaikkojen kosteus- ja homevaurioepäilyissä sekä sisäilmaongelmissa.

Sisäilmatyöryhmän kokoonpano:

Kiinteistöpäällikkö, puheenjohtaja/kokoonkutsuja
Työsuojelupäällikkö
Tekninen johtaja
Työterveyshoitaja
Työterveyslääkäri
Rakennustarkastaja
Kaupunginhallituksen edustaja

3.1 Ilmoittaminen kiinteistöjen kosteusvaurioista

Home-epäilytapauksissa esihenkilön tehtävänä on huolehtia, että asia ilmoitetaan kiinteistöpäällikölle, kiinteistön käyttövastaavalle ja kiinteistön vastaavalle kiinteistöhoitajalle, kiinteistön toiminnasta vastaavalle lautakunnalle sekä työsuojelupäällikölle ja työsuojeluvaltuutetulle, joka vie asian sisäilmaryhmän mietittäväksi. Siellä arvioidaan, mihin toimenpiteisiin asiassa on ryhdyttävä.

3.2 Ilmoittaminen työntekijöiden oireilusta:

Työntekijän epäillessä työolosuhteiden aiheuttavan oireilua on työntekijän syytä olla yhteydessä esihenkilöön, työsuojeluvaltuutettuun ja työterveyshuoltoon. Esihenkilön velvollisuus on viedä asiaa eteenpäin kuntaorganisaatiossa.

Asia käsitellään sisäilmatyöryhmässä, joka arvioi jatkotoimenpiteiden tarpeen (kuntoarvio, kuntotutkimus, sisäilmamittaukset, oirekyselyt ja muut selvitykset). Mahdolliset näytteiden otot ja tutkimukset teetetään kuntotutkimuksiin erikoistuneilla konsulteilla, jotka tekninen toimi kilpailuttaa ja hankkii.

3.3 Vastuut ja roolit sisäilmatyöryhmässä

3.3.1 Työnantajan ja työsuojelun vastuu

- Työnantaja huolehtii, että työolot eivät aiheuta haittaa tai vaaraa työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan tulee arvioida työhön liittyviä haittoja ja vaaroja.
- Työnantajan tulee tunnistaa ongelmia ja poistaa terveyden kannalta vahingollisia tekijöitä.
- Jos työnantajalla ei ole tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita.
- Vastaa, että tilojen käyttäjät tuntevat sisäilmasto-ongelmien haittailmoitusmenettelyn ja keskeiset toimintatavat ongelmien ratkaisemisessa.
- Sisäilmaryhmässä on mukana sekä työsuojeluvaltuutettu että työsuojelupäällikkö.
- Työsuojeluvaltuutettu tuo ryhmään käyttäjien näkökulmaa ja viestiä.
- Työsuojelupäällikkö tuo ryhmään esimiesten näkökulmaa ja viestiä ja hänellä on rooli yhteisistä toimintatavoista sovittaessa, niistä viestittäessä ja koulutuksien järjestämisessä. Hän perehtyy työpaikan olosuhteisiin, toimii neuvonantajana, on aloitteellinen, tukee ja

edistää ongelmien ratkaisua. Huolehtii, että yhteistoiminta työympäristöä koskevissa asioissa toteutuu.

3.3.2 Kiinteistönomistajan vastuu

- Maankäyttö ja rakennuslaki edellyttävät, että rakennus täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset (MRL 166 §).
- Rakennuksen omistaja vastaa rakennuksen kunnosta ja ylläpidosta. Rakennusta koskevien selvitysten tekeminen kuuluu rakennuksen omistajalle.
- Terveystensuojelulain (1237/2014, laki terveystensuojelulain muuttamisesta 27 §) mukaan haitan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja, jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä.
- Kiinteistön omistaja johtaa usein sisäilmaryhmän toimintaa työnantajan kanssa.

3.3.3 Terveystensuojelun vastuu

- Perehtyy tiloja koskeviin altistumisolosuhdetietoihin sekä selvittää tarvittaessa tiloihin liittyvää työtekijöiden kokemaa haittaa sekä oireilua ja terveystenttilaa niin yksilö- kuin ryhmätasolla
- On mukana sisäilmastokyselyjen järjestämisessä sekä palautetilaisuudessa kertomassa kyselyn tuloksista ja vastaamassa kyselyihin.
- Tuo työpaikan yhteistyöryhmiin tietoa työtekijöiden kokemista haitoista ja oireilusta ryhmätasolla.
- Arvioi ja tukee työtekijöiden ja työyhteisön terveystä, hyvinvointia sekä työ- ja toimintakykyä ja antaa näitä koskevaa ohjausta ja neuvontaa.
- Antaa ehdotuksia työssä selviytymisen tukemiseksi.
- Antaa lausunnon olosuhteiden terveystenttilisestä merkityksestä

3.3.4 Tilojen käyttäjän vastuu

- Käyttää tiloja sovitusti, niiden käyttötarkoituksen mukaisesti.
- Ilmoittaa sisäilmahaitoista
- Edustus sisäilmaryhmässä on osa hyvää sisäilmasto-ongelman ratkaisua.

4 Työsuojelutoiminnan vastuut

4.1 Ylin työnjohto (kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajat)

- valvoo kaupungin sisäisten turvallisuusohjeiden noudattamista
 - vastaa työhyvinvointiohjelman strategian laadinnasta
 - laatii työpaikan turvallisuuden ja terveellisyysedistämistä ja työkyvyn ylläpitämistä varten ohjelman (työsuojelun toimintaohjelman)
 - noudattaa toimintaa koskevia lakeja, asetuksia ja muita velvoitteita, sekä käynnistää tarvittavat toimenpiteet
 - seuraa työolojen kehitystä etsien parempia ratkaisuja työoloihin
- Toimintaedellytysten turvaaminen
- vastaa toteuttamisen ja kehittämisen menettelytapojen laadinta
 - turvaa ja varmistaa aineelliset edellytykset työturvallisuuden toteuttamiselle
 - selkeä tehtäväjako koko työturvallisuusorganisaatiolle
- Pätevien esimiesten valinta

4.2 Esihenkilön vastuu

- Työn ja työtehtävien suunnittelu
- Koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden hankinta
- Riskien arviointi;
Fysikaaliset vaaratekijät
Kemialliset ja biologiset vaaratekijät
Tapaturman vaarat
Fyysinen kuormittuminen
Psykososiaaliset kuormitustekijät
- Työturvallisuusohjeiden laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta
- Työnopastus ja perehdytys
- Turvallisen työympäristön, työmenetelmien ja henkilösuojainten käytön opastus ja valvonta (turvavälineiden käyttö)
- Koneiden ja laitteiden turvallisuuden, kunnon ja suojauksien valvonta
- Työyhteisön sosiaalisten suhteiden ja henkisen työsuojelun edellytysten valvonta (ei häirintää tai kiusaamista)
- Tarpeellisten esitysten tekeminen ylimmälle johdolle
- Vastaanottaa ja edelleen välittää tapaturma- ja läheltä piti -ilmoitukset työsuojelupäällikölle ja työsuojeluvaltuutetulle

4.3 Työntekijän vastuu

- Ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- Henkilösuojainten ja turvalaitteiden asianmukainen käyttö ja huolto
- Koneiden, laitteiden ja työvälineiden asianmukainen käyttö
- Omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtiminen
- Vioista ja puutteellisuuksista ilmoittaminen
- Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun välttäminen

- Väkivallasta, häirinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta, vaaratilanteista, läheltä piti tilanteista ja päihteiden vaikutuksen alaisena työskentelystä ilmoittaminen

Työntekijällä on oikeus pidättäytyä työstä, jos siitä aiheutuu vakavaa vaaraa omalle tai muiden hengelle tai terveydelle. Työstä pidättäytymisestä on ilmoitettava työnantajalle tai tämän edustajalle ja työsuojeluorganisaatiolle mahdollisimman pian.

5 Työympäristön kuvaus

Oulaisten kaupungin henkilöstöorganisaation palvelualueita ovat:

5.1 Yleishallinto

Yleishallinto jaetaan hallinto- ja elinvoimapalveluihin. Työ hallintopalveluissa on pääosin näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä. Hallintopalveluihin sisältyy myös ulkoista ja sisäistä asiakaspalvelua. Yleishallinnossa korostuu työn psyykkiset ominaisuudet.

5.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut jaetaan yleissivistäviin koulutuspalveluihin ja varhaiskasvatuspalveluihin. Työ sisältää lasten ja nuorten kanssa tehtävää monipuolista opetus- ja kasvatustyötä sekä myös hallinnollista näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä. Työtä tehdään eri olosuhteissa sekä sisällä että ulkona. Sivistyspalveluissa korostuu työn psyykkiset kuin osittain myös fyysisetkin (lähinnä varhaiskasvatus) ominaisuudet.

5.3 Tekniset palvelut

Tekniset palvelut jaetaan hallintoon, kuntatekniikan palveluihin, tilapalveluihin, maankäyttöpalveluihin, rakennusvalvontaan ja viemärilaitokseen. Työ on monipuolista, liikkuvaa sekä fyysistä ja olosuhteet voivat olla monenlaiset (mm. kylmä, kuuma, likainen). Teknisissä palveluissa on myös näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä. Teknisissä palveluissa korostuu työn fyysiset ominaisuudet.

5.4 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut jaetaan kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto-, liikunta- ja kuntalaispalveluihin (osallisuus). Työ sisältää monipuolista eri ikäryhmien kanssa tehtävää fyysistä ja liikkuvaa työtä, mutta myös näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä. Hyvinvointipalveluissa korostuvat työn niin fyysiset kuin psyykkisetkin ominaisuudet.

6 Riskien arviointi

Riskien arvioinnilla tarkoitetaan työturvallisuusriskien ja työterveysriskien tunnistamista sekä arviointia. Työn riskien arvioinnilla saadaan kokonaiskuva työpaikan työturvallisuuden ja työterveyden tilasta ja kehittämistarpeista. Vaarojen selvittämisen velvoite perustuu työturvallisuuslakiin ja koskee kaikkia työnantajia toimialasta ja työntekijöiden lukumäärästä riippumatta.

Työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat vaara- ja haittatekijät tulee esihenkilön selvittää työpaikalla järjestelmällisesti. Mikäli vaaroja ei voida kokonaan poistaa, arvioidaan niiden merkitys työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle eli riskin suuruus ja toteutetaan toimenpiteet, joilla riski pienennetään hallittavalle tasolle tai poistetaan kokonaan.

Kaupungin johto tekee päätöksen riskien arvioinnista.

Johdon sitoutumista tarvitaan mm seuraavaan:

- työ; riittävien resurssien varmistamiseen
- päätöksentekoon; arvioinnin perusteella tehtävistä toimenpiteistä
- seurantaan; arvioinnin jatkuvuuden varmistamiseksi

7 Turvallisuusohjeet

Hyvä työympäristö on turvallinen ja tuottava. Tämä edellyttää tapaturmien ennalta ehkäisemistä. Riittävät käytettävissä olevat käyttöohjeet, tuoteselosteet, turvallisuusohjeet ja huolellinen esimiehen perehdytys työntekijälle vähentävät tapaturmariskiä.

Jokainen tapaturma tarkoittaa aukkoa turvallisuuden varmistamisessa. Tapaturmat ja vaaratilanteet (läheltä piti -tilanteet) tulee kirjata, tutkia ja miettiä, miten vastaavanlaiset tilanteet voidaan estää.

Ohjeet ja lomakkeet kaupungin intra -sivuilta:

- Asiakasväkivallan hallinnan toimintamalli
- Ilmoitus väkivaltatilanteesta
- Ilmoitus työntekijän tapaturmasta
- Tapaturmatilanteen tutkintalomake
- Läheltä piti -tilanteen tutkintalomake
- Epäasiallisen käyttäytymisen ja häirinnän estämisohje työpaikoilla
- Perehdyttämisoapas
- Sisäilmaongelmissa toimintaohje
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Valmiussuunnitelma
- Varhainen tuki -toimintamalli

8 Työsuojelun kehittämiskohteet

Työsuojelu on laaja kokonaisuus, jossa on paljon alatasoja ja myös kehittämisen kohteita voidaan tunnistaa jokaisella työpaikalla. Yleisellä tasolla kehitettävää löytyy helposti mm. asenteisiin vaikuttamisesta, sitoutumisen aikaan saamisesta, turvallisuushavaintojen lisäämisestä ja ohjeiden kehittämisestä.

Kehittämiskohteita voidaan nostaa työpaikalla esiin esimerkiksi:

- riskien arvioinnin perusteella
- havaittaessa työpaikalla toistuvia samantyyppisiä ongelmia ja työnsujumattomuuksia
- sattuneiden tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden tutkinnan seurauksena
- palautteiden tai aloitteiden kautta
- työsuojelutarkastuksen tai työpaikkaselvityksen tuloksista
- kehityskeskustelujen pohjalta

9 Työsuojelun yhteistoiminta

Yhteistoiminnan osapuolia ovat työnantajan edustaja ja työntekijöiden edustajat, jotka muodostavat työsuojelutoimikunnan. Yhteistoimintakausi on yhteistoimintahenkilöiden toimikausi.

Jollei työsuojelutoimikunnan jäsenmäärästä ja eri osapuolten edustuksesta muuta sovita, toimikunnan jäsenmäärä on neljä, kahdeksan tai kaksitoista sen mukaan kuin työpaikan laatu, laajuus ja muut olosuhteet edellyttävät. Jäsenistä neljännes edustaa työnantajaa sekä puolet sitä työntekijöiden tai toimihenkilöasemassa olevien työntekijöiden ryhmää, joka on näistä suurempi ja neljännes sitä ryhmää, joka on näistä pienempi.

Työnantajan ja työntekijöiden on tehtävä yhteistyötä ylläpitääkseen ja parantaakseen työpaikan työturvallisuutta. Työnantajan on annettava työntekijöille tarpeelliset tiedot työpaikan olosuhteisiin vaikuttavista asioista ja niihin liittyvistä arvioinneista, selvityksistä ja suunnitelmista. Käytännössä paikalliset tarpeet ja olosuhteet määrittelevät tiedottamistavan. Näistä asioista on keskusteltava riittävän ajoissa työnantajan ja työntekijöiden kesken. Työturvallisuuslain tavoitteiden täyttämiseksi työntekijöiden on toimittava työnantajan kanssa yhteistyössä. Työntekijä ei saa pidättäytyä antamasta työtään koskevia tietoja, jotka ovat yhteistoiminnan ja turvallisuuden kannalta oleellisia. Työntekijöillä on oikeus tehdä ehdotuksia koskien työpaikan terveellisyttä, turvallisuutta ja muita työolosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä. Ehdotuksen tekijälle on annettava asiallista ja perusteltua palautetta, jolloin luodaan työsuojelumuonteinen työyhteisö. (Työterveyslaitos 2015, 42-43.)

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Työnantajan ja työntekijöiden välisessä yhteistoiminnassa käsitellään sen lisäksi, mitä muualla säädetään, työn ja työpaikan olosuhteet huomioon ottaen muun ohella:

1. työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen välittömästi vaikuttavat asiat ja niitä koskevat muutokset;
2. periaatteet ja tapa, joiden mukaan työpaikan vaarat ja haitat selvitetään sekä edellä tarkoitettussa selvityksessä ja työterveyshuollon tekemässä työpaikkaselvityksessä esille tulleet työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen yleisesti vaikuttavat seikat;
3. työkykyä ylläpitävään toimintaan liittyvät, työssä jatkamista tukevat ja muut työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat kehittämistavoitteet ja -ohjelmat; (16.12.2011/1327)
4. työntekijöiden turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavat työn järjestelyyn ja mitoitukseen sekä niiden olennaisiin muutoksiin liittyvät asiat;
5. työsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvassa laissa tarkoitetun työntekijöille annettavan opetuksen, ohjauksen ja perehdyttämisen tarve ja järjestelyt;
6. kuvaavat tilasto- ja muut seurantatiedot;
7. edellä 1–6 kohdassa tarkoitettujen asioiden toteutumisen ja vaikutusten seuranta.

Edellä 1–7 kohdassa tarkoitettuja asioita on käsiteltävä niiden valmistelu- ja toteuttamisaikataulu huomioon ottaen yhteistoiminnan tavoitteiden kannalta riittävän ajoissa.

Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on toimia yrityksen, toimihenkilöiden ja työntekijöiden yhteistyöelimenä. Siellä käsitellään turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavia asioita, tilastoidaan ja seurataan työsuojeluun liittyviä alueita ja annetaan ehdotuksia ennaltaehkäisevästä turvallisuutta edistävästä toiminnasta.

10 Työterveyshuolto

Työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Työterveyshuolto tulee järjestää ja toteuttaa siinä laajuudessa kuin työstä, työjärjestelyistä, henkilöstöstä, työpaikan olosuhteista ja niiden muutoksista johtuva tarve edellyttää, siten kuin tässä laissa säädetään (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/ 1383). Työterveyshuollon keskeinen tehtävä on yhteistoimin työpaikan kanssa edistää työntekijöiden terveyttä ja työkykyä, turvallista työn tekemistä, työyhteisön toimintaa sekä ehkäistä työhön liittyviä sairauksia ja tapaturmia.

Oulaisten kaupungin työterveyshuollosta vastaa 31.12.2024 saakka:

Terveystalo Oulainen

Asemakatu 1, 2. krs, 86300 Oulainen

10.1 Työterveyshuollon lakisääteiset tehtävät

Työterveyshuoltolaki velvoittaa työnantajaa järjestämään ennalta ehkäisevän työterveyshuollon kaikille työ- tai virkasuhteessa oleville työntekijöilleen, jotka tekevät työtä Suomessa. Lakisääteinen työterveyshuolto painottuu työstä ja työoloista aiheutuvien terveysvaarojen ja haittojen ennaltaehkäisyyn. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää työntekijöiden terveyttä, työkykyä ja turvallisuutta (ttk.fi).

lakisääteisiä tehtäviä ovat:

- työpaikkaselvitys
- toimintasuunnitelma
- terveystarkastukset
- tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus
- työkyvyn edistäminen ja tukeminen
- ensiavun järjestämiseen osallistuminen
- työkyvyn heiketessä työntekijän terveyden seuranta, kuntoutusneuvonta ja kuntoutukseen ohjaaminen

10.2 Työterveyshuollon lisäpalvelut

Ennalta ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi työnantaja voi järjestää työntekijöilleen yleislääkäritasoisista sairaanhoitoa ja muita terveydenhuollon palveluja. Sairaanhoidon järjestäminen on vapaaehtoista. Oulaisten kaupungin työterveyshuollon palveluihin kuuluu ennalta ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi laajat sairaanhoidon palvelut.

10.3 Työpaikkaselvitykset

Työpaikkaselvityksessä kartoitetaan työpaikan terveydelliset riskit ja arvioidaan näiden perusteella lakisääteisen työterveyshuollon tarve.

Työpaikkaselvitykset toteutetaan toimintaa aloitettaessa, työolosuhteiden muuttuessa ja aina tarpeen vaatiessa. Työpaikkaselvitys päivitetään 3 v välein tai toiminnan muuttuessa.

Työpaikkaselvitys on asiakkaan omaa riskiarviota täydentävä terveydellinen asiantuntija-arvio.

10.4 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen seurannassa työterveyshuollon toiminta perustuu työkyvyn seurantaan. Tavoitteena on havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oireet ja sairaudet ja käynnistää oikea-aikaisesti hoito- ja kuntoutustoimet ja mahdolliset työolosuhteiden korjaustoimenpiteet. Kaupunki ja työterveyshuolto tekevät tiivistä yhteistyötä sairauspoissaolojen seurannassa ja läpikäynnissä.

10.5 Terveystarkastukset

Lain edellyttämät työterveyshuollon terveystarkastukset perustuvat työpaikkaselvityksessä ja työpaikan vaarojen arvioinnissa todettuihin altisteisiin ja kuormitustekijöihin sekä työssä esiintyvään erityiseen sairastumisen vaaraan. Lakisääteiset terveystarkastukset tehdään viiden vuoden välein ja erityisen sairastumisen vaaran työntekijöiden osalta kolmen vuoden välein.

10.6 Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkyvyn ylläpitäminen on työnantajan ja työntekijöiden sekä työpaikan yhteistoimintaorganisaatioiden yhteistyössä toteuttamaa työhön, työoloihin ja työntekijöihin kohdistuvaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jonka avulla tuetaan ja edistetään jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä työuran kaikissa vaiheissa.

Työkykyä ylläpitävän toiminnan ja työntekijöiden työssä jaksamisen perustana on työn ja työolosuhteiden jatkuva kehittäminen ja kaikkiin työntekijöihin kohdistuva työkykyä ylläpitävä toiminta. Toiminnan tavoitteena on, että jokainen selviytyy työstään ja työtehtävistään mahdollisimman hyvin omilla voimavaroillaan ja tarpeen mukaan toteutettavien työkykyä tukevien toimenpiteiden avulla. Työpaikkojen työkykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon työterveyshuollon asiantuntemus.

Työkykyä ylläpitäviä toimenpiteitä ovat mm.

- uusien työntekijöiden perehdytys
- työssä tarvittavista koneista, laitteista ja apuvälineistä huolehtiminen
- varhaisen tuen toimintamalli
- työterveyshuollon palvelut
- KIILA -kuntoutukset yhteistyössä kuntoutuspalvelun tarjoajan kanssa
- päihdeohjelma
- osasairauspäivärahat
- omaehtoinen osa-aikaisuus (jos toiminta mahdollistaa)
- TYHY -toiminta

11 Työsuojeluasioiden huomioiminen toiminnassa ja työolojen seuranta

Kaikessa kaupungin työtilojen, työolojen ja työtapojen suunnittelu, kehittämis- ja hankintatoiminnoissa on otettava huomioon työturvallisuuteen, työterveyteen ja työkykyyn liittyvät tekijät. Erityisen tärkeää on käsitellä näitä asioita käyttäjien ja asiantuntijoiden kanssa yhdessä. Turvallisesti ja terveellisesti tehtävä työ sekä työhön liittyvien riskien tunnistaminen vaatii hyvää ammattitaitoa ja työn hallintaa. Tehokas perehdytys ja työnopastus auttavat nopeasti omaksumaan oikeat ja turvalliset työtavat. Tämä koskee niin uusia kuin vanhojakin työntekijöitä työtehtävien, -välineiden ja -menetelmien muuttuessa. (Työturvallisuuskeskus 2013.)

Esihenkilö vastaa toiminnasta työpaikalla:

- riskien arvioinnista (kohta 4)
- riittävästä perehdytyksestä ja työhönopastuksesta
- koneista ja niiden käyttöohjeista, toimintaohjeista sekä kemikaalien tuoteselosteista ja käyttöohjeista
- henkilösuojaimista ja niiden käytöstä
- riskinarviot, toiminta- ja käyttöohjeet ovat ajantasaisia toiminnan muututtua

11.1 Työtaturmat

Työtaturma on äkillinen, odottamaton, ulkoisten tekijöiden aiheuttama ja työntekijän loukkaantumiseen johtava tapahtuma työssä. Työtaturmana pidetään tapaturmaa, joka on sattunut omaan työpaikkaan kuuluvalla alueella, matkalla kotoa työhön ja päinvastoin tai työnantajan määräämän työ- tai asiointimatkan aikana.

Työnantajan on pidettävä luetteloa työpaikalla sattuneista tapaturmista. Lisäksi työnantajan on selvitettävä tapaturma ja siihen johtaneet tekijät. Niiden avulla on mietittävä keinoja tapaturmien estämiseksi. Ilmoitus työtaturmasta tehdään aina kaupungin vakuutusyhdyshenkilölle.

Jos työtaturman seurauksena on kuolema tai vaikealaatuinen vamma, työnantajan on ilmoitettava siitä viipymättä aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle, poliisille ja vakuutusyhtiölle.

Kaikista tapaturmista on tehtävä aina ilmoitus kaupungin vakuutusyhdyshenkilölle. Lisäksi tapaturmatilanteet tulee tutkia. Kaupungin työsuojelu – sivulta löytyvät lomakkeet tapaturman ilmoittamiseen ja tapaturman tutkimiseen.

Työpaikalla tulee lisäksi olla työpaikan olosuhteisiin nähden riittävästi ensiaputaitoisia henkilöitä ja asianmukainen ensiapuvarustus sekä toimintaohjeet onnettomuustilanteita varten. Työnantaja huolehtii, että henkilökunta saa riittävän perehdytyksen ensiapujärjestelyistä ja ohjeet avun hälyttämiseen (ttk.fi)

11.2 Läheltä piti- ja vaaratilanteet

Kaikki läheltä piti ja vaaratilanteet tulee ilmoittaa työnantajalle. Lomake läheltä piti -tilanteen ilmoittamiseen löytyy kaupungin intrasta työsuojelu -sivulta.

11.3 Väkivaltatapaukset

Kaikki väkivaltatapaukset, niin fyysiset kuin henkiset, tulee ilmoittaa työnantajalle. Lomake väkivaltatapauksien ilmoittamiseen löytyy kaupungin intrasta työsuojelu – sivulta.

11.4 Työolojen seuranta

Työolojen seuranta on koko työyhteisön jatkuvaa toimintaa. Sitä voidaan toteuttaa erilaisilla katselmuksilla, työmaakerroksilla, kyselyillä ja kokouksilla. Seurannan painotus on suunnattava kehityksen seuraamiseen, jonka tavoitteena on etsiä parempia ratkaisuja työoloihin. Oulaisten kaupungissa on järjestetty työhyvinvointikysely vuosittain vuodesta 2019 lähtien, jolla on pyritty kartoittamaan ja kehittämään työoloja. Esihenkilöt seuraavat työoloja ja työyhteisön toimintaa yleisesti sekä palavereissa ja keskusteluissa alaistensa kanssa. Esihenkilöt raportoivat tarvittaessa työoloista ja toiminnasta oman palvelualueen palvelualuejohtajalle, henkilöstöhallintoon, työsuojelupäällikölle tai työsuojeluvaltuutetuille.

12 Toimintaohjelman seuranta ja päivitys

Kaupungin ylimmän johdon tulee seurata työsuojelun toimintaohjelman toteutumista. Ohjelma on pidettävä ajan tasalla tarkastelemalla sen sisältöä ja tavoitteita neljän vuoden väliajoin tai olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Toimintaohjelman päivityksestä vastaa työsuojelupäällikkö.